

מפעל עולמי להצלת הדת

על ידי שנקיים ברית הערבות ומצות התוכחה בכל העולם כולו

גליון # 21

חברה מזכי הרבים העולמי לקיום היהדות

חודש סיון תשס"א

בו יבוארו עניני ברית הערבות שקיבלנו והתחייבנו במצוות ה' "בְּהָרָה סִינִי" להיות ערב על כל איש ואיש מבני ישראל, וכל אחד ואחד נענש מכוח חיוב הערבות כמו שכתוב (ויקרא כו, לז), "וְכָשְׁלוּ אִישׁ בְּאָחִיו" וכמבואר ברש"י שם: ומדרשו "וכשלו איש באחיו" זה נכשל בעונו של זה, שכל ישראל ערביין זה לזה, (ועיין סנהדרין דף כ"ז:).

על ידי ברית הערבות ומצות התוכחה נבנה בית המקדש

שער הערבות

על עניני שכר ועונש

סימן ב'

בו יבואר שחיוב הערבות הוא מכל אחד אחד מבני ישראל על כל אחד ואחד מבני ישראל כל איש ואיש מישראל ערב על כל איש ואיש מבני ישראל, וכל אחד ואחד נענש מכח חיוב הערבות על כל עון ועון שכל איש ואיש מישראל עובר כמבואר ברש"י בשם התורה כהנים על הפסוק "וכשלו איש באחיו" (ויקרא כו, לז) וזה לשונו: "ומדרשו וכשלו איש באחיו זה נכשל בעונו של זה שכל ישראל ערביין זה לזה".

ובתורה כהנים (פרשת בחקותי פסוק ז') וכשלו איש באחיו, אינו אומר "איש באחיו", אלא איש בעון אחיו, מלמד שכל ישראל ערבים זה בזה, עד כאן לשונו:

וכן היא הדרשה בגמרא על הפסוק וכשלו איש באחיו "וכשלו איש באחיו, איש בעון אחיו, מלמד שכולם ערבים זה לזה" (סנהדרין כ"ז:)

הערבות מחייבת עונש על כל אחד ואחד מישראל גם כשרק יהודי אחד עובר עבירה, וגם כשרק אחד מהן בלבד חוטא, כולן נענשין כדברי הילקוט על הפסוק בפרשת יתרו "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" (שמות יתרו) וזה לשונו:

בילקוט פרשת יתרו "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" וזה לשונו: מכאן אמרו ראויין היו ישראל לאכול בקדשים עד שלא עשו את העגל, משעשו את העגל ניטלו מהם ונתנו לכהנים שנאמר שה פזורה ישראל, משולין כשה, מה דרכו של שה לוקה באחד מחבריו וכולן מרגישין, כן הם ישראל אחד מהן חוטא וכולן נענשין. עד כאן לשונו, מזה נראה שהגם שלא חטאו כלם בעגל נענשו כל ישראל לקיים וכשלו איש בעון אחיו:

אם עבר אדם מישראל עבירה נפרעין ממנו ומכל העולם כולו מכח חיוב הערבות שנכנסו כל אחד ואחד מישראל על כל אחד ואחד מישראל וכדברי הגמרא שבועות.

בשבועות (דף ל"ט ע"א) וזה לשונה: ונקה לא ינקה, כל עבירות שבתורה נפרעין ממנו, וכאן ממנו וממשפחתו, וכל עבירות שבתורה מכל העולם לא, והכתיב וכשלו איש באחיו איש בעון אחיו מלמד שכל ישראל ערבים זה בזה, וכו' עד כאן לשונה.

גם כשאין אוחזין מעשה אבותיהם בידיהן נענשין בעוונות האבות והזולת מכח דין חיוב הערבות שנתחייבו אחד על השני וכדברי הגמ'.

בסנהדרין (דף כ"ז ע"ב) מביאה הגמרא ברייתא וזה לשונה: אף בעוונות אבותם אתם ימקו כשאוחזין מעשה אבותיהם בידיהם, אתה אומר כשאוחזין או אינו אלא כשאין אוחזין, כשהוא אומר איש בחטאו יומתו הרי כשאוחזין מעשה אבותיהן בידיהן, ולא והכתיב וכשלו איש באחיו איש בעון אחיו מלמד שכולן ערבים זה בזה, וכו' עד כאן לשונה.

על כל מצוה יש מ"ח בריתות של ערבות, של ת"ר אלף וג' אלפים ותק"נ - לדעה אחת נעשה כל אחד ערב גם כן על ערבותו של השני.

אין לך כל מצוה ומצוה שבתורה שלא נכרתו עליה מ"ח בריתות של ת"ר אלף וג' אלפים ותק"נ כו' ערבא וערבא דערבא איכא בינייהו.

מ"ח בריתות וכו'. כמנין שהיו במדבר שכל אחד נעשה ערב על כל אחיו:

ערבא וערבא דערבא. אם נעשה כל אחד ערב על ערבותו של חברו או לא כו' ע"ש:

על כל אחד ואחד מישראל לדאוג ולפעול ששום ישראל לא יחטא מפני כשישראל אחד חוטא אינו יכול לומר אתי תלין עווני הוא, ומה איכפת לכם כי כולם נענשים שעל ידי כך מתעורר עוונם של כולם

בילקוט ירמיה (קפיטל נ' סימן של"ד על הפסוק שה פזורה ישראל) וזה לשונו: משולים כשה, מה דרכו של שה לוקה באחד מאבריו וכולם מרגישים, אף ישראל אחד חוטא וכולם נענשים, תני רבי שמעון בן יוחאי משל לשני בני אדם שהיו נתונים בספינה נטל אחד מהם מקדח והתחיל קודח תחתיו, אמרו לו חבריו למה אתה עושה כך, אמר להם מה איכפת לכם לא תחתי אני קודח, אמרו לו חבריו מפני שאתה מציף עלינו את הספינה, אף איוב אמר כן ואף אמנם שגיתי אתי תלין משוגתי, אמרו לו חבריו כי יוסיף על חטאתו פשע בינינו יספוק, אתה מספיק בינינו את עונותינו עד כאן לשונו.

לכן החובה על כולם לדאוג שהספינה לא תטבע על ידי החוטא שגורם לכך.

ועוד מצינו בפסיקתא שנמשלו ישראל לאגוז כשנוטלים אגוז כולם מרגישים וזה לשונה: על הפסוק "אל גינת אגוז ירדתי", למה כאגוז, אלא כל הפירות יכול אדם ליטול מהם מתוך השק ואין

חבריהם מרגישים בין תמרים בין תותים בין תאנים, אבל האגוז, כיון שאתה נותן ידך ונוטל מהם מעט, כולם מתרעמים ומרגישים. כך הם ישראל איש אחד חוטא וכולם מרגישים שנאמר "האיש אחד יחטא ועל כל העדה תקצוף" (פסיקתא דיהודה וישראל):

(המשך בגליון הבא אי"ה)

מפעל עולמי להצלת הדת